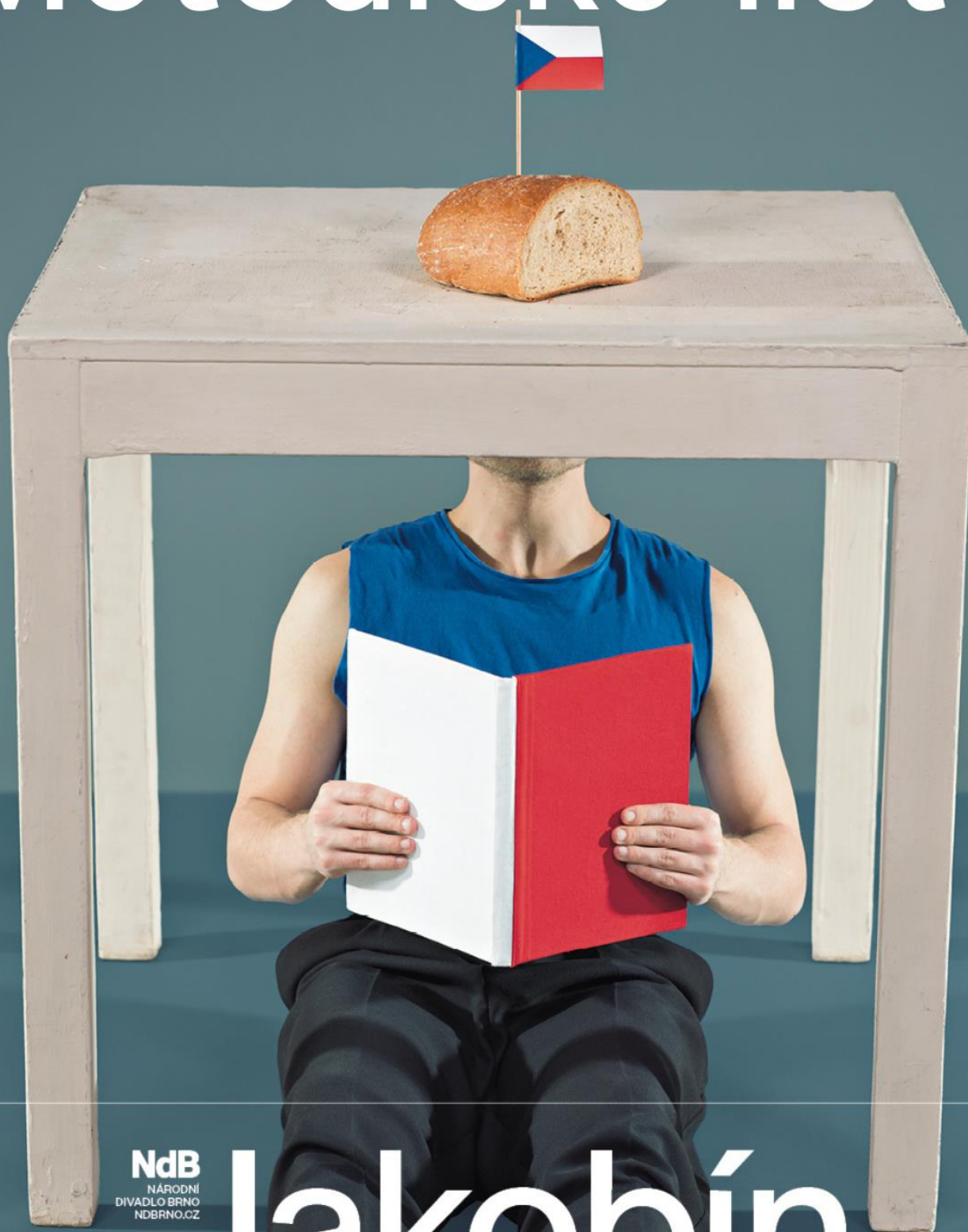

Metodické listy

OPERA

NdB
NÁRODNÍ
DIVADLO BRNO
NDBRNO.CZ

Jakobín

Antonín Dvořák

DIRIGENT
JAKUB KLECKER

REŽIE
MARTIN GLASER

PREMIÉRA 8. 10. 2023
V JANÁČKOVĚ DIVADLE

B | R | N | O

STATUÁRNÍ MĚSTSKÝ ÚŘAD
TRAVNICKÉ PŘEDMĚSTÍ, NÁRODNÍ DIVADLO BRNO,
PRAHA 1, VÝSTAVNÍ OBECNOST

Jihomoravský kraj

MINISTERSTVO
KULTURY

ODNÁLNÍ
PARTNER

ZE
STRA

ŽS
BRNO

Čepci

Škola
PLUS 02

OPERA+

OPERA+

OPERA+

OPERA+

OPERA+

OPERA+

OPERA+

OPERA+

OPERA+

OPERA+

OPERA+

OPERA+

OPERA+

OPERA+

OPERA+

OPERA+

OPERA+

OPERA+

OPERA+

OPERA+

OPERA+

OPERA+

OPERA+

OPERA+

OPERA+

OPERA+

OPERA+

OPERA+

OPERA+

OPERA+

OPERA+

OPERA+

OPERA+

OPERA+

OPERA+

OPERA+

OPERA+

OPERA+

OPERA+

OPERA+

Metodické listy k inscenaci Janáčkovy opery NdB – Jakobín

Pro druhý stupeň ZŠ

Obsah

Úvod do metodických listů pro pedagogy	3
Před návštěvou divadla.....	4
Úvod do inscenace – pro pedagogy.....	5
Odpovědi k úkolům z části Úvod do inscenace:.....	5
Úvod do inscenace – pro studenty	6
Společně si přečtete:	6
Úkol č. 1:	6
Úkol č. 2:	6
Dějepis – pro pedagogy	7
Odpovědi k úkolu č. 1:	7
Dějepis – pro studenty.....	8
Úkol:.....	8
Hudební výchova – pro pedagogy	9
Kvíz:.....	9
Výtvarná výchova – pro pedagogy.....	10
Po návštěvě divadla	12
Diskuze:.....	12
Hra:	12

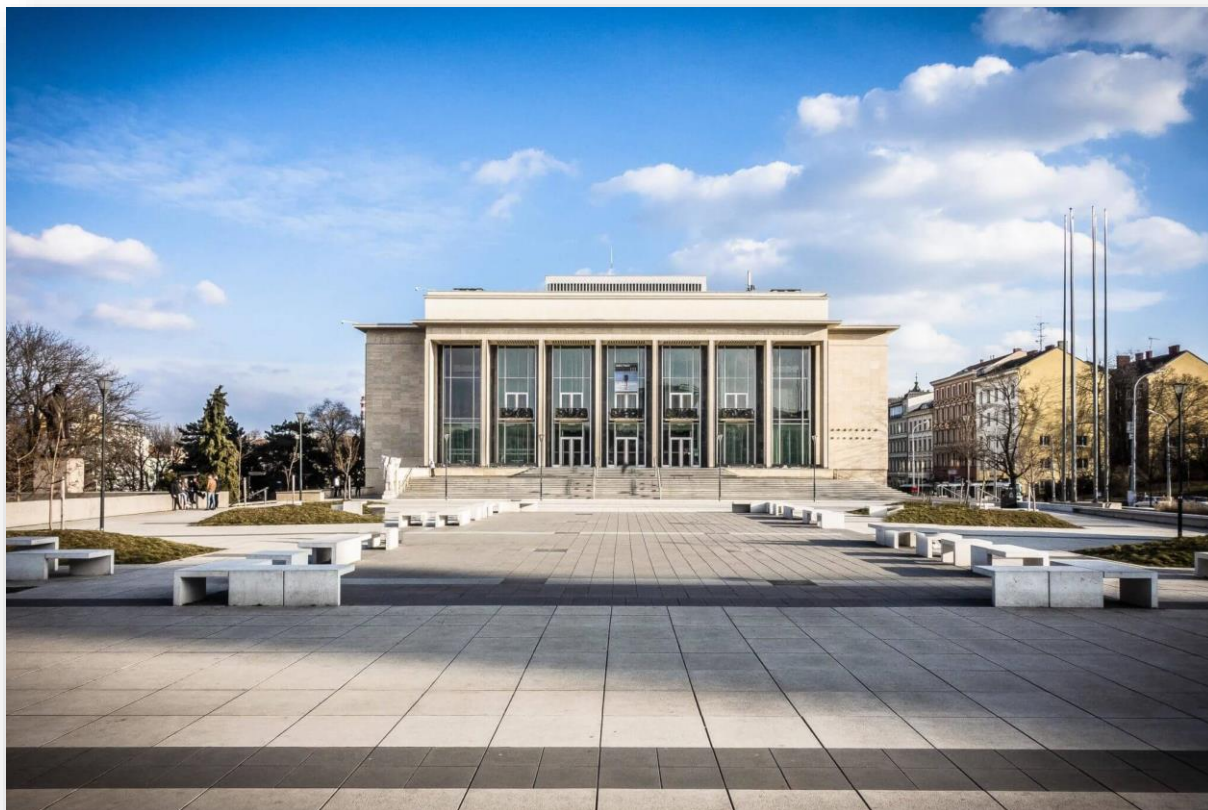
Úvod do metodických listů pro pedagogy

Metodické listy obsahují část určenou k přípravě na návštěvu představení a část určenou k reflexi po představení. Obě části jsou důležité proto, aby studentům ukázaly, jak přistupovat k návštěvě divadla/opery, a jak následně přemýšlet o příběhu a hudbě. V metodických listech se také snažíme ukázat souvislosti mezi daným dílem, autorem, hudbou i kontextem dané doby. V každé kapitole naleznete část určenou pro pedagogy, která má pomoci s metodickým vedením jednotlivých aktivit, které jsou v částech Pro studenty a také správné odpovědi na úkoly z části pro studenty.

Pro jednodušší spolupráci se studenty ve třídě nabízíme tento materiál i ve formě metodického webu:
<https://p-l-b.my.canva.site/metodick-listy-jakobin-zs>

Před návštěvou divadla

Metodické listy jsou v této části rozděleny na tyto kapitoly: Úvod do inscenace, Hudební výchova, Dějepis a Výtvarná výchova. Jde pouze o možné zařazení jednotlivých aktivit do výukových předmětů. Doporučujeme si celý materiál projít a rozhodnout se, zda je vhodné jednotlivé aktivity rozdělit do výukových předmětů nebo je projdete nezávisle na výuce v hodině/čase, který si vyhradíte pro přípravu na návštěvu opery.

Obrázek 1 Janáčkovovo divadlo – Marek Olbrzymek

Úvod do inscenace – pro pedagogy

Tato část metodických listů k inscenaci Jakobín je vhodná pro přípravu na návštěvu divadla v rámci třídnické hodiny či jiné hodiny určené k přípravě na představení. Cílem této části je studenty seznámit s operním žánrem a s výchozí situací děje opery Jakobín. Úkoly v této kapitole jsou určeny pro společnou práci celé třídy.

Níže naleznete odpověď na úkoly z části pro studenty.

Odpovědi k úkolům z části Úvod do inscenace:

Odpověď k úkolu č. 1:

Opera v sobě nese jak hudební, tak herecké umění, ovšem ve scénografii je ukryto také výtvarné umění a v libretu (textu opery) i umění slova. Opera je tak dokonalým propojením mnoha uměleckých umů a v dnešní době jde také ruku v ruce s moderními technologiemi, které vedou umění k dokonalosti např. lightdesing,; který je dnes již plně platnou složkou scény. Nezapomínejme ani na kostýmy, které bývají zcela originálně navrženy pro danou inscenaci.

Obrázek 2 Jakobín NdB - Marek Olbrzymek

Úvod do inscenace – pro studenty

Společně si přečtěte:

Vaši třídu čeká slavnostní událost. Půjdete do Národního divadla Brno na operní představení Jakobín. Před návštěvou divadla je vždy dobré se připravit, abychom se pak mohli plně soustředit na umělecký zážitek.

Vždy je dobré vědět:

1. Jak je představení dlouhé a zda bude pauza?
  - Představení má 3 jednání a každé trvá asi 45 minut.
  - Během představení jsou 2 pauzy.
2. V jakém jazyce je daná opera nastudována?
  - Opery v Janáčkově opeře NdB hrajeme převážně v originále.
  - Opera Jakobín napsaná Antonínem Dvořákem je napsána, a tedy i nastudována v českém jazyce.
3. Jaký je děj opery?
  - Na tuto otázku najdete odpověď v těchto metodických listech o kousek dále.

Úkol č. 1.:

Pustěte si společně trailer k inscenaci Jakobín

(<https://www.youtube.com/watch?v=TzV6Oe4t5gM&t=46s>) a napište jaké druhy umění v sobě opera obecně ukrývá:

Úkol č. 2:

I když přicházíme na začátek představení, tak již dějově vstupujeme do nějaké situace. Jinak řečeno „karty jsou již nějak rozdány“, mnohé postavy si s sebou nesou něco z minulosti a podobně. Je důležité se v dané situaci rychle zorientovat pro lepší pochopení celého děje opery. Podívejte se společně na Úvod do děje opery Jakobín: <https://p-l-b.my.canva.site/uvod-do-deje-opery-jakobin>

Dějepis – pro pedagogy

Opera Jakobín se odehrává v roce 1793 a její děj je ovlivněn událostmi Velké francouzské revoluce. Pro dobré pochopení příběhu opery je dobré tyto reálie znát, je tedy možné tuto část přípravy probrat v rámci výukového předmětu dějepis.

Odpovědi k úkolu č. 1:

1. Jakobíni byli levicové hnutí, které se vytvořilo během Velké francouzské revoluce a v jednu chvíli dokonce převzali vládu nad Francií – té době se říká také Jakobínský teror.
2. Jakobíni a obecně Velká francouzská revoluce hlásali rovnost a bratrství – nelíbilo se jim, že má vše ve svých rukou monarchie, která nutí lidi k robotě, nadměrným a nespravedlivým daním atd...V našem příběhu měli tedy lidé obavu z Jakobínského teroru a šlechta z toho, že by je Jakobíni mohli chtít svrhnout z trůnu a nastolit konstituční monarchii stejně jako ve Francii.
3. Více o Velké Francouzské revoluci např. zde: <https://edisco.cz/dejepis/velka-francouzska-revoluce.php>

Dějepis – pro studenty

Opera se dle libreta odehrává v roce 1793. V té době ve Francii bouřila tzv. Velká francouzská revoluce. Jakou roli v ni měli jakobíni?

Úkol:

Podívejte se společně na následující video a odpovězte na otázky pod videem.

https://youtu.be/pNt1sStfQJo?si=f8XufwJ5_n6j2SHR

1. Kdo to byli Jakobíni?
2. Proč se tedy v naší opeře Jakobín měšťanský lid bojí příchozích Bohuše a Julie o kterých se šušká, že jsou jakobíni?

Obrázek 3 - File:Marche-des-marseillois.jpg. In: Wikimedia Commons [online]. 15. 12. 2023 [cit. 2024-01-10]. Dostupné z: <https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Marche-des-marseillois.jpg>

Hudební výchova – pro pedagogy

Věříme, že Antonín Dvořák a jeho dílo jsou stále důležitou součástí výuky v rámci hudební výchovy. Proto zde nabízíme kvíz. Jde o prezentaci, kterou naleznete na odkaze v části níže. Je možné, aby žáci soutěžili proti sobě ve skupinkách (nebo každý sám) a vyučující jim zapisoval body nebo si může body zapisovat každý sám pouze pro svůj osobní přehled. V prezentaci je vždy slide s otázkou a následuje slide s odpovědí. Součástí jsou i videa a hudební ukázky.

Kvíz:

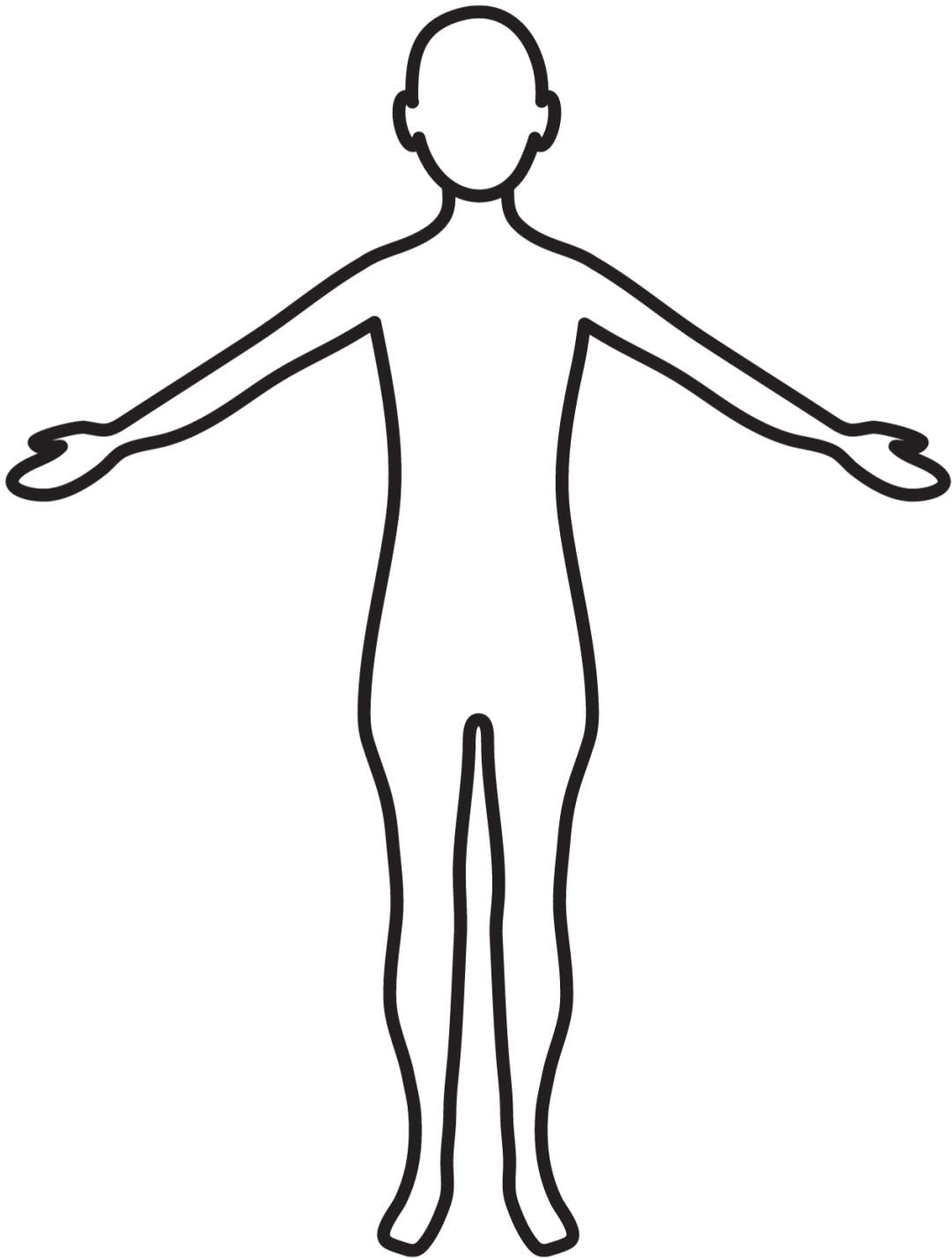
https://www.canva.com/design/DAFryeYLHE8/plxVyoHt-z4acKUY6k7OXg/view?utm_content=DAFryeYLHE8&utm_campaign=designshare&utm_medium=link&utm_source=editor

Výtvarná výchova – pro pedagogy

Dejte studentům materiál k možnostem koláže: módní časopisy, lifestylové časopisy, kousky látek atd. Nechte je vytvořit vlastní návrhy pro inscenaci opery Jakobín.

Postup zadávání:

- Rozdejte studentům popisy postav.
- Nechte studenty se ve skupince domluvit jakých 6 barev budou používat. Vysvětlení: Opera působí je velký kolos na jevišti je mnohdy se sborem i 100 lidí – musí tedy barevně ladit a tvořit celek, a naopak některé postavy mohou být schválně barevně odlišně např. proto aby bylo jasně odlišeno dobro od zla atd.
- Diskutujte se studenty: Jak vzniká inspirace ke kostýmům? Co byste potřebovali vědět vy, abyste mohli navrhnout kostým do opery?
  - Definujte si se studenty / diskutujte se studenty o tom, co je potřeba k inspiraci pro tvorbu kostýmů (pokud nebylo probíráno jinde poklady ke zjištění informací níže naleznete v těchto materiálech v části Příprava před představením):
    - V jaké historické době se odehrává opera?
    - Jaký je charakter jednotlivých postav?
    - Jak se budou jednotlivé postavy hýbat?
    - V jakých prostředích (myšleno les, hospoda, kostel, vesnice, město,...) se daná postava během příběhu pohybuje?
    - Jaký je záměr pana režiséra?
  - Jaká byla inspirace autora kostýmů pro inscenaci opery Jakobín se případně podívejte se studenty zde: <https://www.youtube.com/watch?v=yiXjLt-GE9k&t=156s>
- Pro jednodušší tvoření můžete využít obrys figury, který přikládáme na další stránce.

Po návštěvě divadla

Diskuze:

Pro reflexi po představení rozdělte studenty do skupinek a zadejte jim otázky k diskuzi:

- Kdo z vás byl na opeře poprvé?
- Bavil vás více příběh nebo Dvořákova hudba?
- Kdo podle vás byl hlavní zápornou postavou příběhu?
- Bavila vás scénografie? Co vám připomínala? Jak na vás působila?
- Jak by se podle vás měla dělat opera, aby byla pro mladého diváka přístupnější?

Hra:

Vždy jednomu ze skupinky nalepte na čelo lísteček s jménem postavy z opery Jakobín, daný člověk netuší, jakou postavu na čele má a na základě otázek, které bude pokládat ostatním ze skupinky má za úkol zjistit o jakou postavu jde. (Pro zjednodušení můžete studentům na tabuli napsat jména postav, která byla rozdána.)